

FESTIVALUL „GULLIVER”

Oana BORȘ

Non / vechi

În ultimii ani, toamna, Galațiul devine, prin Festivalul „Gulliver”, loc de întâlnire al creatorilor artei de animație. Dar, poate, și mai mult, un loc de evaluare și recunoaștere, dat fiind caracterul competițional al manifestării.

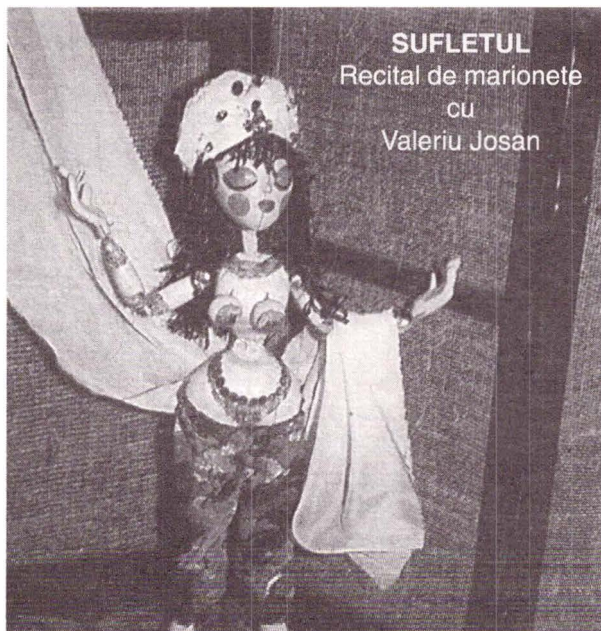
Ediția a VII-a, desfășurată între 3 și 7 noiembrie 1999,

și-a întâmpinat publicul cu un program dens – mai mult de 20 de producții aparținând teatrelor din țară, din Chișinău–Moldova sau Silistra–Bulgaria – surprinzător uneori prin lipsa motivației valorice a selecției.

Dincolo de acest aspect, având în vedere că diversitatea și complexitatea sunt elemente intrinseci artei de animație, festivalul a oferit o imagine largă a fenomenului de gen. Spectacole destinate celor mici, sau, din contră, spectacole ce necesitau o percepție matură, adaptări ale capodoperelor pentru copii (după Frații Grimm, H.Chr. Andersen, Carlo Collodi) sau scenarii pretext pentru experimentul vizual, creații înnoitoare în ceea ce privește tehnica de mânăuire a marionetei, precum și forme clasice. Teatrul de animație înseamnă, încă, tradițional și convențional.

Experimentul, inovația sunt la primii pași și țin de accidental, nu de un program estetic. Și, poate, de înțeles, atâta timp cât publicul acestui teatru rămâne, la noi, copilul.

Fantezii de jazz (o producție a Teatrului „Vasilache”–Botoșani, scenariul și regia: Marius Rogojinski, scenografia: Mihai Pastramagiu) a fost unul dintre spectacolele care au încercat să treacă dincolo de graniță. Folosind o tehnică ingenioasă de iluminat, obiectele purtate sau mânuite de protagoniști: pălării, mănuși, pantofi, un contrabas, o claviatură devin singurele personaje din scenă ce acompaniază vizual

SUFLETUL
Recital de marionete
cu
Valeriu Josan

acordurile de jazz. Măiestria actorilor și-a găsit, de altfel, răsplata: premiul pentru cea mai bună interpretare. Tot tinzând spre nou și tot încununat, dar cu două premii: pentru regie (Gavril Pinte) și scenografie (Roxana Ionescu), a fost și *Avarul – o comedie a banilor*. Un spectacol propus de Teatrul de Păpuși–Baia Mare, construit în jurul scenei avarității și în care cuvântul e înlocuit de sunet voit neinteligibil. Astfel că, în camera albă, rece și apersonală ce constituie spațiul de joc, păpușa (arcuri, cadre, corpuri umane transformate în volume informale) caută să-și câștige corporalitate și, mai mult, să definească tipologii numai prin gest și mișcare.

În afara concursului, Fundația „Preasfânta Fecioară Maria”, Departamentul de Teatru de Animație a făcut o rafinată demonstrație a sincretismului artelor, un spectacol – *Murmures en papier froissé* – în care muzica (acorduri de vioară), elementul de scenografie (ce utilizează ca material hârtia), și cel de animație (jocuri de lumini și umbre) devin parteneri egali ai creației. Patru epoci în evoluția costumului femeii și implicit al feminității, patru costume ce se transformă apoi, în spatele paravanului alb, în imagine caracterizantă.

O altă prezență în afara concursului, la rândul ei o alternativă la formele clasice, a reprezentat-o și spectacolul lui Horațiu Mihaiu *Steps* (Teatrul „Ariel” din Târgu Mureș). Printr-un decupaj în ecranul negru ni se oferă numai imaginea de la genunchi în jos a celor trei protagoniști. Picioarele-personaje descriu în acest spațiu, însoțite de semnul sonor rimant, dramele omului în scurgerea timpului.

Au fost și câteva montări tradiționale ale teatrului de păpuși și marionete care s-au impus memoriei spectatorului. Exemplul cel mai edificator este *Amnarul fermecat* după H.Chr. Andersen, adus pe scenă de trupa Teatrului „Toma Caragiu” din Ploiești. Aflat în postură atât de regizor cât și de scenograf, Cristian Pepino conferă montării un suflu viu, plin de umor, personajele fiind ingenioase combinații între corpul uman și păpușă.

Construcții în stilul său atât de cunoscut și recunoscut din nou aici, căci *Amnarul fermecat* a obținut „Marele premiu“. Un alt premiu, „Premiul special al juriului“, a fost decernat teatrului-gază pentru *Gulliver în țara uriașilor*, regia Daniel Stanciu și Stelian Stancu, scenografia Cristian Pepino.

Măiestria actorului marionetist ascuns în spatele paravanului sau al păpușii ne pare întotdeauna firească în polivalența ei. *Exerciții și iar exerciții* (Premiul pentru debut), un studiu al păpușarilor-învățăcei de la Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică–București, ne-a introdus în tainele dobândirii măiestriei, oferindu-ne, în același timp, un spectacol plin de inventivitate și nerv. Recitalul lui Valeriu Josan *Sufletul* a adus la rampă, însă, măiestria marionetismului performant ce poate da cu ușurință viață și personalitate unei lumi aparent amorfe.

Au mai avut loc și manifestări colaterale: un colocviu pe tema „Teatrul de animație ca teatru alternativ“, expoziții de scenografie, lansări de carte. Un eveniment l-a constituit și prezentarea primului *Dicționar al teatrului de păpuși, marionete și animație din România*, o mică reverență făcută tuturor creatorilor acestei arte atât de speciale și un instrument de lucru atât de necesar.

AMNARUL
FERMECAT
după
Andersen

